

GAZETA SASHA

3/2022
ÄÄNI / VOICE

SISÄLLYS

- 3** PÄÄKIRJOITUS
- 4** THE CHAIR'S GREETINGS
- 6** AMMATTINA KOSMOPOLIITTI
- 12** KIRJE KIRILLILTÄ
- 16** SOVIET BOPS REVEALED
- 20** LGBT ACTIVISTS BRACE FOR RUSSIA'S LATEST "PROPAGANDA LAW"
- 24** TAKING A WALK ALONG THE CENTURIES AND MILLENIA OF URBAN PLANNING IN SOFIA
- 32** CULTURE SHOCK
- 36** MIOVENIN MEEDION HOROSKOOTIT
- 39** EUROPRIDE IN BELGRADE
- 46** SASHA SHENANIGANS AT THE ANNUAL BALL
- 48** FOLKLORE ON HAPPEA ASTMAISELLE KANSALLE
- 54** POST-SOVIET
- 55** TURKISH AIRLINES VS. ARMENIA

PÄÄKIRJOITUS

Alfa-TV:n (RIP) viimeisiin ohjelmavahvistuksiin lukeutui konkaripopulisti **Timo Soinin** keskusteluohjelma *Se on Soini. Kuulen ääniä*. Kekseliäs, inasen problemaattinen nimike pohjautuu Soinin vanhaan vaalisloganiin perussuomalaisajoiltaan.

Tähän *Gazeta Sashan* numeroon on kanavoitu toisenlaisia ääniä, joiden toivon tulevan kuulluiksi: Valko-Venäjältä karussa olevan aktivistin, Belgradin Pride-taistelijoiden, kansanperinnettä hengittävän räpyhtyeen ja kosmopoliittiutta pohtivan sashalaisen, vain osan mainitakseni.

Venäjän imperialistinen ja julma hyökkäyssota on luonut tarpeen monipuolistaa tieteenalallamme kuuluvien äänien kirjoa. Toisaalta jokainen meistä on tänä vuonna kaihonnut lohduttavia, suojaavia, inspiroiviakin ääniä. Tähän tarpeeseen 3/22 vastaa.

Gazetaa on myös pyritty uudistamaan suuntaan, jossa entistä useamman on helppo lukea ja kirjoittaa – eli tuoda äänensä kuuluviin. Tämä numero onkin ensimmäinen kaksikielinen *Gazeta*. Jutuista lähemmäs puolet on englanniksi, mistä olen ylpeä.

Myös taittoamme on muutettu ammattimaisemmaksi. Sashan pienistä varoista kustannettu ohjelmisto saa lehden näyttämään tyylikkäämmältä ja helpommin saavutettavalta. Enää ei voi siis sanoa, että lehteä tehdään nollabudjetilla. Ammattimeininki.

Alkuvuonna käynnistetty *Gazeta*-projekti on todella tullut pitkälle. Pieniä askeleita kohti suurta unelmaani, printti-*Gazeta*ä.

Ehkä ensi kesäkouluun mennessä.

Siihen asti, nauttikaa tästä numerosta. Kuulkaa kauniita, hauraita, voimakkaita ja vaikuttavia ääniä. Tämän vuoden jälkeen tarvitsemme niitä enemmän kuin koskaan.

*2.12.2022, yöjunan hytissä välillä
Tampere–Kemijärvi*

Juho Pitkänen

Gazetan päätoimittaja

Kuva: Jarno Pellinen

THE CHAIR'S GREEN

Being the chair of the board of Sasha for the past year has been a learning experience, and “utilizing all previously gained skills and competencies” kind of an experience. This includes, but is not limited to, figuring out the Finnish Associations Act and looking for lost mail from the Tax Administration. I have been coordinating the social media presence of a field trip over several months with the university’s communications specialists and assisting a course on the history of Soviet philosophy. I’ve translated texts, invitations, and events, I’ve fetched a countless amount of lentil crisps and grapes. I’ve been helping to illustrate, edit and design Sasha Gazeta, and sending emails like there’s no tomorrow. Over the next two days, I’ll come up with a couple of hundred pastries and how to get them to the anniversary celebration venue — and send the invitation for the yearly meeting to choose the next board of 2023.

It’s been a lot of fun, and I wholeheartedly recommend the position for anyone who seeks to gain experience from a broad-ranged and equal amounts rewarding and challenging role.

But most of all, I’ve enjoyed and been enlightened of being the student representative as part of this role. I have had the chance to observe and participate in an ongoing discussion with the top level specialists and professionals of our field. Sasha as a student organization has also organized several work life events where students have had the chance to deliberate with their future employers and colleagues. In most cases, the topic has lingered around the theme of the future of researching and specializing in Russia, or countries that have been historically associated with the Soviet Union or are proximate to Russia geographically (and I am well aware that this is not necessarily an unproblematic way to put it, “post-Soviet countries” won’t do after February either — it’s all part of the discussion).

While everyone is affected negatively (most often both) personally and professionally by the grim change in world politics, the message of the professors, ambassadors, and high-level specialists from different walks of life and career is clear. We, as students, future professionals of the field and the relevant different countries and areas, should not despair for long; instead, adapt and overcome, since it is us who have to take the lead eventually, who’s voice is heard when making decisions, when we are making the decisions. Who gets heard matters so much, getting amplified is a huge responsibility.

Over the past months, I have picked some well-weighted claims, ideas, recommendations and suggestions from people who have spoken up about the future of our field, of where it’s heading and towards what we should try to steer it. All of these quotes are freely translated excerpts from private discussions and broader events from professionals and specialists. I have anonymized them in the hope that it reminds us to read them keeping in mind how much our status as trusted professional individuals matters, now, and especially in the future.

“Traveling to Russia is not possible anymore, but keeping in touch with the critically-minded partners in research of many decades and providing moral support is.”

“We will survive this crisis as well.”

“If studying Ukraine is a strengthening trend, we have to find out ways to strengthen channels and possibilities to get access to data.”

ETINGS

“University education and research is a product of cumulative knowledge: as reprehensible the war is, in the long run, this is a phase in history.”

“How to approach the literature and culture of an aggressive and delusional terrorist state?”

“Do Ukrainians know Russian in the future, do they want to? We don't know.”

“We need to maintain some contact with people [Russian researchers] who try to stay alive and maintain their vision.”

“If you know Russian, you might get offered other positions than crawling in mud in the Finnish defense forces.”

“Interest in Ukrainian studies and learning language has multiplied.”

“Universities can play a role in rebuilding Ukraine.”

“We should consider how to offer possibilities for Ukrainian students and researchers in this situation.”

“Without dialogue, there is no way to fix this.”

“I, as well as many of my other colleagues, started studying Ukrainian last Spring. (...) Learning Ukrainian and having Russian as a basis is not impossible at all.” [Academic from the field of Russian literature]

“Russian art from opposition culture is alternative to the state culture.”

“Study NATO.” [Ambassador]

“Study Russia.” [Representative of a major funder of research]

Thank you for the past year of Sasha events, bright ideas and engaging discussions. Wishing you all the best,

Maija Harju

Chair of the board 2022

16.11.2022

Teksti: Omar Fasolah

**Kuvat: [Abu al-Hasan & Mohammad Sadiq](#)
([Freer Gallery of Art](#)) / CC BY-SA 4.0
ja Omar Fasolah**

AMMATTINA KOSMOPOLIITTI?

Satun osaamaan toista-kymmentä kieltä, mutta en oikein jaksa enää vastata ihmisten uteluihin kielitaidostani. Kehuiksi tarkoitettut nimitykset, kuten kielineero tai kosmopoliitti, tuntuvat kiusallisilta, koska en koe olevani kumpaakaan. Sana kosmopoliitti herättää mielikuvia seurapiireistä, *grand toureista* ja iltapäiväkävelyistä *Ringstrafella*, minkä vuoksi titteli tuntuu hieman vieraalta. Olen kuitenkin aina ollut kiinnostunut vieraista kulttuureista, mikä on uskoakseni auttanut minua hyvin paljon elämässä.

Lapsena kadehdin **Tintiä**, joka sai matkustaa eksoottisiin paikkoihin toisin kuin minä – ihan vaikka *Päämääränä kuu*

-albumia muistellen. *Kuningas Ottokarin valtikka* ei kuitenkaan ollut syy siihen, miksi päätin hakea opiskelemaan slavistiikkaa Helsingin yliopistoon tai suuntautua ”itäisen Euroopan asiantuntijaksi”. Suomessa huonosti tunnetut alueet kaikessa monipuolisuudessaan ja rikkaudessaan vain vetivät minua puoleensa.

Opintojeni alkuvaiheessa valitsin pääaineekseni keskisen eteläslaavin eli bosnian, kroatian, montenegron ja serbian. Minulla ei tuohon aikaan ollut mitään preferenssiä näiden suhteen, mutta Kroatiasta tuli vuosien aikana itselleni tuutin ja läheisin maa. Slaavilaiset kielet tuntuivat kaiken kaikkiaan kiehtovilta, ja niis-

tä kiinnostuneena pänttäsin myös puolaa, bulgariaa, makedoniaa, sloveenia, ukrainaa ja venäjää. Maailma tuntui kuitenkin edelleen liian pieneltä, ja slaavilaisten kielten rinnalla opiskelin persiaa, hindiä, albaniaa, arabiaa, turkkia, saksaa, ranskaa ja italiaa.

Halu perehtyä pienen bosnialaisen *kasaban* tapahtumiin ja sukeltaa sykkivien suurkaupunkien sydämiin ruokki intoani. Halusin ymmärtää maailmaa paremmin ja imeä vaikutteita unohdetuilta kirjallisuuden mestareilta. Sain kuitenkin paljon enemmän kuin halusin, sillä tutustuin hienoihin ihmisiin, jotka muuttivat elämäni. Ennen kaikkea opin itsestäni.

LÄHTÖ- LAITU- RINA BAL- KAN

Opiskelin kandidivaiheessa liudan kieliä, minäkä vuoksi olen usein kokenut niihin liittyvät keskustelut henkilökohtaisiksi.

Suomalaisten kieliosaaminen on huonontunut, eikä kieliä opiskella kuten ennen. Aiheen ympärillä käytävä keskustelu kuitenkin masentaa minua, enkä jaksakaan väittelemään englannin kielen väitetystä ylivertauudesta, joten on ehkä parempi omistaa kirjoitus tiedonjanelle, uteliaisuudelle ja yllirajaiselle ystävyydelle.

Lapsellinen haaveilu nimitäin johti lopulta siihen, että pääsin yliopistolla toteuttamaan itseäni. Vuosien aikana tutustuin samanlaisista asioista kiinnostuneisiin ihmisiin, jotka saivat katsomaan asioita uudelta kantilta. Ihailin ystäväni älykkyyttä, josta toivoin saavani edes osan. Inspiroiva ilmapiiri vain yllytti yli-inhimillisiin suorituksiin.

Erikoistuin opinnoissani Balkanin niemimaahan, ja koko nykyinen elämäni on oikeastaan rakentunut sen ympärille. Kaikki parhaat kaverini olen tavannut syventyessäni tähän alueeseen, johon olen käyttänyt koko aikuisikäni. Valitsemani polku ei ole ollut helpoin, enkä edelleenkään tiedä, mikä minusta tulee isona. Toisaalta olen monesti yrittänyt sanoa, ettei Balkanin ikinä ollut tarkoitus olla mikään päätepyssäkki vaan ennemminkin lähelaituri.

UUTTA SUUN- TAA ETSI- MÄSSÄ

Helmikuussa 2020 matkustin Albaniaan, ja bussissa luin **Hamid Dabashin** kirjaa *The World of Persian Literary Humanism*, joka käsittelee persiankielisen kulttuurin pitkää ja monivaiheista historiaa. Indoeurooppalaisiin kieliin kuuluva persia toimi suurimmassa osassa islamilaista maailmaa merkittävänä kulttuurikielenä

1900-luvun alkupuolelle saakka, ja nykyään kieltä kuulee käytettävän aina Pohjoismaissa asti.

Kirjasta tuli oikeastaan kaikkein hyödyllisin yliopistossa lukemani, sillä Durrësistä lähti kotimatkalle uusi ihminen. Pyssähdyspaikalla potkin kiviä ja pohdiskelin lukemaani. Aloin vähitellen nähdä maailmaa eri tavoin ja oivalsin vihdoinkin, etteivät kielet ole sidottuja mihinkään alueeseen tai valtioon. Palasin maaliskuussa Suomeen vain kuullakseni, että loppuvuoden menot on peruttu.

Valtioiden suljettua rajansa kävin lenkillä ja ahmin kirjastosta lainaamiani kirjoja. Koronakevään seesteisyys auttoi palautumaan rankoista opinnoista. Ajatus siitä, että mikään ei johda mihinkään, painoi kuitenkin mielessäni. Tunteuksia ei helpottanut se, että tutut ja tuntemattomat olivat vuosien ajan suhtautuneet alanvalintaani joko vihamielisesti tai vähättelevästi.

Toisaalta kun olen erityisesti maisteriopintojen aikana (2020–) lähtenyt tietoisesti kehittämään itseäni asiantuntijasta generalistiksi, tunnen tehneeni oikean valinnan. Koska kiinnostuksenkohteeni

yltävät suofilaisuudesta EU:n laajentumiskeskusteluun, tarjoavat itäisen Euroopan opinnot mitä parhaimpia näkökulmia muuhun maailmaan.

VERKOTUNUT IHMISKUNTA

Helsingissä syyskuussa 2022 vierailut **Ivančica Banković-Mandić** Zagrebin yliopistosta pohti, onko kroatia slaavilainen vai balkanilainen

kieli. Hänestä oli kiinnostavaa, kuinka vaihtoon saapuneet opiskelijat kertovat opiskelevansa joko slaavilaista tai balkanilaista kieltä. Alueesta enemmän lukeneet tietävät jälkimmäisen olevan hieman kiistanalainen termi, sillä Kroatian ei aina mielletä kuuluvan Balkaniin. Tällaiset pohdinnat ovat ilman muuta kiinnostavia ja herkullisia, mutta tuntuvat jotenkin rajoittavilta.

Kroatia on toki myös yksi Euroopan unionin virallisista kielistä, mutta itselleni siitä on tullut suorastaan maailmankieli kansainvälisen ystäväpiirin ansiosta. Lisäksi Kaakkois-Eurooppa kokonaisuudessaan on erilaisten adjektiivien kylästäjä, ja alueen tutkimista

varten tavoittelemani työkielet kuten saksa ja turkki ovat vain johtaneet uusiin suuntiin. Relevanttia kielitaitoa kannattaa siis katsella myös VIE-alueen ulkopuolelta.

Kielitaidon ja -tietouden kartuttaminen on yleisesti tärkeää, koska tulevaisuudessa empatia, muiden kulttuurien tuntemus sekä tiedonhaku- ja analysointitaidot eivät menetä merkitystään. Kaikki eivät valitettavasti pääse toteuttamaan unelmiaan diplomaattina tai tutkijana huippuyksikössä, mutta neuvokas ja kansainvälisesti orientoitunut henkilö löytää varmasti useita työmahdollisuuksia.

Ratkaisevassa asemassa ovat kokemukset ja verkostot, oman asiantuntijuuden jakaminen kollegoilleen samoin kuin muilta oppiminen ja uusien näkökulmien kerääminen. Yhteistyö on sekä hyödyllistä että inhimillisesti antoisaa. Tämäkin teksti syntyi joukkoistamalla, ja sain luonnosversioita lukeneilta paljon arvokkaita kommentteja ja parannusehdotuksia. Yksi tärkeimpiä asioita elämässä on taito kuunnella.

BILA HOUD DOUD ELI SANS FRON- TIÈRES

Oma opintopolkuni on tietenkin äärimmäisen tapaus, enkä ole ta tai edes halua kenenkään toimivan samoin. Inhoan akateemisen odysseian romantisoimista, mutta kai harharetkillä jokin merkitys on ja kuten vuoden 1990 rauhannobelistikin sanoi: "Жизнь куда богаче и сложнее самых совершенных планов, как сделать ее лучше."

Näen, että ihmiskunnan verkottuneisuus ja eri kulttuurien vuorovaikutus pakottaa tutustumaan eri alojen asiantuntijoihin sekä kehittämään itseään jatkuvasti. Olen muutenkin yleensä vain lähtenyt

*Kielitaitoa ja -tietoutta voi hankkia esimerkiksi käymällä kielikahvilassa, toimimalla pakolaisavun vapaaehtoisena, seuraamalla kansainvälisiä tiedotusvälineitä, kuuntelemalla musiikkia, olemalla kirjeenvaihdossa vieraskielisen ihmisen kanssa, katsoamalla erinomaista *Le bureau* -sarjaa tai treenaamalla istumalihaksiaan kielioppikirjan kanssa.*

etsimään ihmisiä, jotka ovat joko samasta aiheesta kiinnostuneita tai voisivat mahdollisesti auttaa minua maailmanvalloitus-hankeessani. Kun tarpeeksi intohimoisesti suhtautuu asiaan, jonka ilot ja surut voi jakaa toisten kanssa, kehittyi siinä kuin itsestään.

Annettuani tekstin ensimmäistä kertaa luettavaksi minulta kysyttiin kommenttia siitä, kuinka kielten osaaminen on uinut identiteettiäni. Pyöritelin asiaa mielessäni vastaamatta siihen lainkaan, mutta deadline häämöttäessä huomasin, että oikeastaan koko esseeni käsittelee tätä kysymystä. Olen viime aikoina tullut siihen tulokseen, että olen tyytyväinen valintaani ja haluan jatkossakin työskennellä monikielisesä ympäristössä uutta oppien. Vannoin monta vuotta sitten, etten enää opiskele uusia kieliä, mutta tänä syksynä rikoin lupaukseni perehtymällä vähän latviaan ja wolofin.

Olen epäilemättä jonkin sortin kieli-asiatuntija, mutta tuskin se kehuksi tarkoitettu kosmopoliitti mikään ammatti on. Enemmän näkisin sen elämänsenteena.

KIRJE KIRILLILTÄ

Seksuaalivähemmistöön kuuluva 20-vuotias Kirill on poliittinen pakolainen, joka on joutunut pakenemaan Valko-Venäjältä. Tällä hetkellä hän asuu yksin Liettuan pääkaupungissa Vilnassa ja elää pääasiassa soittamalla kaduilla kitaraa. Hän toivoo, että voisi vielä joskus palata perheensä ja ystäviensä luo Valko-Venäjälle.

Kuvat ja teksti: Sarita Piipponen

Kirill asuu Liettuan pääkaupungissa Vilnassa. Rahat vuokran maksuun hän kerää soittamalla kadulla kitaraa.

Kirill on osallistunut yhteensä kolmeen mieleenosoitukseen entisessä kotimaassaan. Hän kertoo, että vankilassa oleminen teki hänestä vain vahvemman ja lisäsi halua nousta vastarintaan hallitusta vastaan.

Vuoden 2020 vaalien jälkeen kaikkea alettiin kontrolloida ja ihmisiä pelotella, jotta he pysyisivät hiljaa eivätkä nousisi vastarintaan.

”Ensimmäisen kerran minut otettiin kiinni 17-vuotiaana, minua lyötiin ja minuun yritettiin vaikuttaa psykologisesti”, Kirill kertoo.

Valkovenäläisen ihmisoikeusjärjestö Vjasnan mukaan maassa oli marraskuussa 1450 poliittista vankia. Heidän olonsa Valko-Venäjällä ovat kamalat. Myös Kirill on saanut osansa valkovenäläisten vankien ala-arvoisesta kohtelusta.

”Meidät ängettiin pieneen selliin kymmenien ihmisten kanssa, jossa valot paloivat ympäri vuorokauden ja nukkuminen oli mahdotonta.”

Viimeisen kiinniottamisen jälkeen Kirill koki, että hänen täytyi lähteä Valko-Venäjältä ja että hän voi tehdä jotain maansa hyväksi ainostaan ulkomailta käsin.

”Minut voidaan valtion toimesta jäljittää milloin vain, ja saatan joutua vankilaan.”

Päätös oli Kirillille moraalisesti vaikea, sillä kaikki hänen sukulaisensa ja ystävänsä jäivät Valko-Venäjälle. Hän toivoo, että voisi vielä joskus palata kotimaahansa, kun se on tarpeeksi turvallista.

Tällä hetkellä Kirill asuu Vilnassa pienessä yksiosiossa ja elää lähinnä katusoittamisesta saamallaan tuloilla. Hänen suuri haaveensa olisi saada nostetta musiikkiuralleen ja tehdä töitä Valko-Venäjän tilanteen parantamiseksi.

Valko-Venäjän ja Venäjän kehitys on ollut viime vuosina harvinaisen yhdenmukaista. Kirillin mukaan Valko-Venäjällä on yhtäläillä homofobinen kulttuuri kuin Venäjällä.

”Meillä ei ole propagandalakia, mutta silti voit saada rangaistuksen, jos sinulla on jotain saateenkaarenväristä ylläsi.”

Kirillin mukaan Valko-Venäjän valtio on seksuaalivähemmistöjä vastaan ja miliisit niiden puolella, jotka vastustavat seksuaalivähemmistöjä.

”Viimeisimmällä kerralla, kun minut otettiin kiinni, pidin sateenkarilippua kirjaimellisesti 10 sekuntia kädessäni. Minut vangittiin sen takia 30 päiväksi. Se ei ollut mikään mielenosoitus. Minut suljettiin selliin yhdessä poliittisten vankien kanssa. Pidin vain sateenkaarilippua kädessäni ja nostin sen ilmaan”, Kirill muistelee.

Miliisit sanoivat Kirillille, että he halveksivat hänen kaltaisiaan ihmisiä. Hän on itse todistanut, kun miliisit etsivät seksuaalivähemmistön edustajia Instagramista.

”Miliisien mukaan meidät tulisi tuhota ja he tulevat kuulemma löytämään meidät kaikki. Seksuaalivähemmistöjä saatetaan metsästää esimerkiksi sosiaalisessa mediassa, jonka he etsivät käsiinsä, mikäli he löytävät sieltä henkilön, josta he eivät pidä.”

Kirill käy usein Valko-Venäjän tilanteeseen liittyvissä mielenosoituksissa. Vlnassa järjestettiin 21. toukokuuta valkovenäläisen poliittisen vangin Viktor Ashurdin muistoksi mielenosoitus, johon Kirillkin osallistui. Ashurd kuoli vankeudessa epämääräisissä oloissa juuri 21. päivä toukokuuta. Ihmisoikeusjärjestö Vjasna halusi julistaa kansainvälisen muistopäivän poliittisten vankien kunniaksi juuri Ashurdin kuolinpäivänä.

Kirillin mukaan paras tapa tukea poliittisia vankeja on kirjoittaa heille kirjeitä. Se auttaa heitä suhtautumaan vankeuteen ja pysymään vahvoina, sillä ei ole tietoa, kuinka monta vuotta he joutuvat olemaan vankilassa.

”Tällä tavalla ihmiset tajuavat, että elämä jatkuu”, Kirill sanoo.

Tulevaisuudessa Kirill haluaisi työskennellä journalistina.

SOVIET BOPS REVEALED

TEKSTI: MARIA FILIPPENKOVA

KUVAT: CRAYON.COM

Alyans – Na Zare

Jos tuulen viileät iskut ja pimenevät illat saavat sielusi ulvomaan kaipuusta, Alyansin ”Na Zare” -kappale on loistava soundtrack tarvittavaan tunnelmointiin. Alyans tarjoaa menevää neuvostosynapoppia vastapainona kaikenlaiselle kevyelle hyggeilylle. Bändi aloitti Moskovassa vuonna 1981, ja musiikkimatkinsa se aloitti reggae- ja ska-osastolta kasvattaen suosiotaan rokkibändinä. 1990-luvulla Alyans keikkaili Kinon kanssa, ja Kinon ystäville Alyans saattaakin tarjota uusia korvanystyröitä hiveleviä löydöksiä.

Nargis Bandishoeva – Dar bari tu

Kasarihitti tadžikiksi! ”Dar bari tu” on klassikko, jossa on kaikki, mitä ihminen tarvitsee. Tämä tarttuva kappale on varsinainen 80-luvun bingo: kuuntelija voi bongata niin synkoopit, kasarisyntat kuin modulaatioitkin tästä raidasta. ”Dar bari tun” laulaa upea tadžikistanilainen pop-laulaja Nargis Bandishoeva, joka menehtyi auto-onnettomuudessa vain 25-vuotiaana. Hänen toinen toistaan kauniimmat kappaleensa toimivat edelleen erinomaisesti vuodesta toiseen.

Soyol Erdene – Swan

Soyol Erdene tunnetaan ensimmäisenä mongolialaisena rock-yhtyeenä. Soyol Erdene perustettiin 1970-luvulla, ja se julkaisi samaa nimeä kantavan albuminsa vuonna 1981. Bändi tarjoilee täydellisen sekoituksen heleitä harmonioita, turvallisia sointukulkuja ja meneviä melodioita ja on ehdoton lisä 70-80-luvun musiikin ystävien soittolistalle. Soyol Erdene -albumi on monipuolinen ja säväyttävä kokonaisuus, jolla voi kirkastaa synkkää arkea tai niitä hetkiä, kun katsot bussin ikkunasta ulos ja esität olevasi musiikkivideossa.

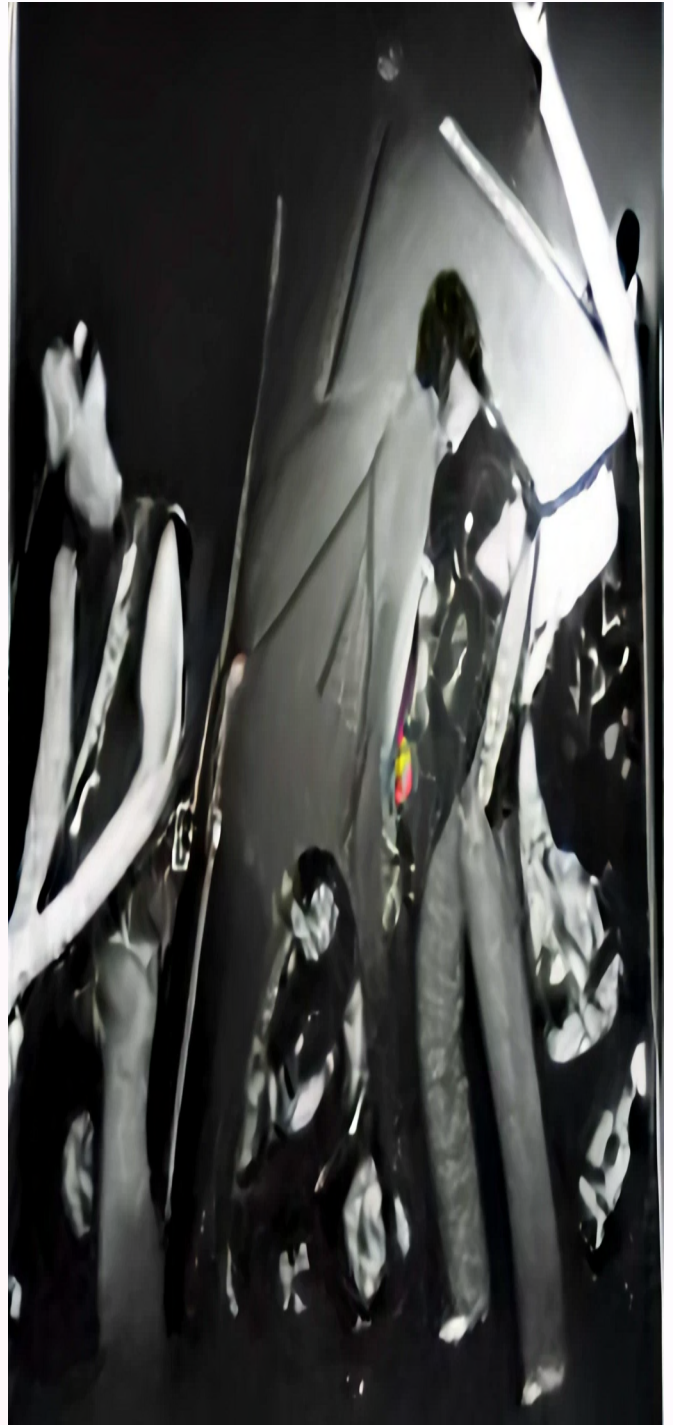
Boye – Dosta! Dosta! Dosta!

Boye on 1980-luvulla perustettu serbialainen ja jugoslavialainen rockyhtye. Boye, joka koostui pitkään pelkistä naisjäsenistä, on musiikkitaipaleellaan yhdistellyt niin alternatiivista rockia ja punkkia kuin räppivaikutteitakin tuotannossaan. Vuonna 1988 julkaistu ”Dosta! Dosta! Dosta!” (suomeksi ”Riittää! Riittää! Riittää!”) on nasevasti kantaa ottava punk-raita, joka tarjoaa esimerkiksi Kinon ”Хочу перемен” -klassikkoon kyllästyneille mahdollisuuden purkaa poliittista turhautumistaan. Jos kiinnostaa kuunnella Boyen myöhäisempää ja rap-painotteisempaa tuotantoa, suosittelen *Prevariti Naviku* -albumia.

Kombinaciya - Бухгалтер (Buhgalter)

Kombinaciyan tunnettuudesta huolimatta haluan nostaa tämän kappaleen sen korkean bängerikertoimen takia. Kombinaciya on 1980-luvulla perustettu venäläinen bändi, jolla on ollut menestyksestä huolimatta erilaisia vaikeuksia siveettömyyssyytöksistä bändin managerin murhaan (jep!). Jotkut saattavat muistaa Kombinaciyan heidän ”American Boy” -kappaleestaan, mutta myös ”Бухгалтер” on saanut huomiota maailmanlaajuisesti. ”Бухгалтер” kertoo neuvostoarjen romantiikasta: kappale kertoo laulajan ja kirjanpitäjän rakkaudesta, joka piristää kirjanpitäjän

elämää pölyisten mappien keskellä. Kappaleen keskeltä löytyy myös tärkeä eksistentiaalinen sanoma: ”А счастье будет если есть в душе покой” (*onnen saa, jos sielussa on rauha*).

LGBT ACTIVISTS BRACE FOR RUSSIA'S LATEST "PROPAGANDA" LAW

Text: John Kaye

Illustrations: Maija Harju

Pauliina Lukinmaa tells Gazeta about activists at risk, Russia's latest "gay propaganda" law and research 'in the shadows'

On October 17 at hearings on the proposed expansion of Russia's "gay propaganda" law, Federation Council member **Margarita Pavlova** took to the podium to speak in support of protecting the country's children from moral degradation. She thanked her colleague, **Aleksandr Khinshtein**, a State Duma deputy from Samara and the representative behind this latest piece of anti-LGBT law, for his demonstration of how "Peppa Pig and similar filth" were polluting the minds of Russia's youth. As it happens, the animated children's series Peppa Pig had featured a same-sex couple – of polar bears. While Pavlova's statement soon became the butt of more than a few online jokes, the subject matter is considerably more serious. The legislation is set to extend Russia's ban on propaganda of "non-traditional sexual relationships" to cover the entirety of the public sphere, whereas the 2013 law only applied to minors.

According to **Pauliina Lukinmaa**, this is a moment

many LGBT activists in Russia have been expecting for some time. Lukinmaa defended her doctoral dissertation in September of this year at the University of Eastern Finland. She has researched LGBT activism in Saint Petersburg and spent time both working with LGBT activists during her studies and conducting live-in field work for her dissertation. Activists are contending with a full plate: foreign agent and extremism laws, a hostile domestic political environment following Russia's full-scale invasion of Ukraine, Putin's 'partial' mobilization and now the knowledge that their work is to be outlawed outright. "Even the decision to stay in Russia is a form of activism, for activists it's their lives at risk," Lukinmaa says.

Emigration on short notice is not simply a question of will; there are those who would like to leave and then those who have the resources, networks and transferable skills to do so. For those who stay, grassroots LGBT organizations are doing what they can, which

according to Lukinmaa can be as simple as maintaining a physical safe space for people to meet in. Others offer legal advice and peer support to clients, operating largely as a volunteer effort. As many LGBT organizations once received funding from abroad, survival in isolation can mean it's a struggle just to keep the doors open and the lights on. At the same time, the local context makes the legal and psychosocial support that organizations provide to vulnerable LGBT people even more essential. Lukinmaa stresses that Russia is not a country with a reliable social safety net for the marginalized. Queer youth, for example, can be at risk of homelessness and violence, and are often unable to rely on the state to step in should things fall apart.

This latest expansion of the so-called "propaganda law" comes at a time when Russia's opposition-minded civil society actors are already backed up against a wall. NGOs are be-

ing forced to jump through a series of bureaucratic hoops just to maintain their operations. LGBT organizations have been disproportionately affected by the foreign agent laws, for example; as of October 2022, five of ten unregistered public associations listed as foreign agents in Russia were LGBT community or activist organizations. One of those organizations is Saint Petersburg-based “Coming Out” ([ЛГБТ-группа «Выход»](#)), where Lukinmaa completed an internship in 2013 at the height of Russia’s debate and subsequent fall-out around the first iteration of its propaganda law.

In the five years following, violent anti-LGBT crime in Russia would double, with offenders seeming to be not only inspired but empowered by the prevailing political climate. At that time, Lukinmaa witnessed that while there were Western activists and media interested in LGBT activism in Russia, their interest was sporadic and surface level, noting “they would visit the city and hurry back home to write about suffering gays and lesbians.” While she recognizes this work is important, it cannot replace more in-depth research and reporting that goes beyond the vague to build an understanding of the

human experience of those engaged in activism and community work.

Lukinmaa is keenly aware of the observer’s gaze implicit in ethnographic work. Her process included self-interrogation over whether she would interpret what she was seeing or experiencing in the same way should her subjects be LGBT activists in Helsinki, Paris or Berlin. Still, she hopes that her own research on tactics used by Saint Petersburg’s LGBT activists in a hostile socio-political environment could be part of a growing trend of centring marginalized voices in academia. “I truly hope that it could manage to raise interest in studying topics that are for now still a bit in the shadows,” Lukinmaa explains. Paired with an increased focus on Eastern Europe, Eurasia and Russia this could make way for more work highlighting the lived experience of those at the centre of these news stories that captivate the world, if only for a brief moment.

Inside Russia, however, LGBT people are finding themselves once again pulled out of the

shadows and thrust into the spotlight, made into the centrepiece of Russia’s anti-Western rhetoric and emblematic of a global war against “traditional family values”. This narrative has been spoken into existence at the highest levels of Russian leadership. Speaker of the State Duma **Vyacheslav Volodin** has warned of a “darkness increasingly spreading across the world” and **President Putin** himself has repeatedly referred pejoratively to a West characterized by gender politics run amok, even descending into a discussion of “parents #1 and #2” while finalizing his [illegal annexation of Ukrainian territories](#). All signs point to anti-LGBT politics continuing to be a mainstay of Putin’s brand of authoritarianism.

For LGBT persons at risk in Russia, Lukinmaa emphasizes that additional support from experts in developing a realistic understanding of emigration and what to expect once

abroad would go a long way. “Some activists who have emigrated, consider that many have an idealized picture of what it is to live elsewhere. At the same time, there is not enough practical support for those who have recently emigrated,” she stresses. On the topic of developing a more nuanced understanding of dynamics in the region in Finland and the rest of Europe, Lukinmaa places hope in an uptick in focus on the region in academic work. “Now it’s even more important to have manifold and even cross-disciplinary research within this broad, and changing, geographic area - its people, cultures, societal and political circumstances,” she explains.

In late November, Russia’s State Duma accepted the new propaganda law in its third and final reading. The ban is set to enter into force seven

days after it has Putin’s final stamp of approval, leaving little to no grace period for those unsure how it may be applied to their work or content. If there is a silver lining to speak of, it is that suggested amendments to allow for significantly harsher, criminal sentences were dropped from the final text. According to Russian political scientist **Ekaterina Schulmann**, the law is expected to keep Russia’s mass media and communications regulator, *Roskomnadzor*, busy as it [gives the agency free reign](#) to sniff out “LGBT propaganda”.

The atmosphere on Russian LGBT fora is understandably tense. A quick look at the “Coming Out” social media channels reveals just how vital the work of community organizations is at times of unprecedented insecurity. Their activism has largely moved online,

offering legal advice, peer and psychological support, helpful check-lists for those planning to emigrate, as well as reliable information on what the law likely will and will not change in practice. It is tough to give realistic advice, however, without knowing how aggressively authorities plan on enforcing the ban. Recognizable LGBT activists online, for example, face a range of difficult and dubious options. If leaving the country is not possible, there are few airtight ways to continue one’s work without risking devastating fines. With this next stage of repression looming, the future is unclear for Russia’s LGBT community and activists. Time will tell how they are able to resist in the midst of this campaign to champion “traditional values”.

TAKING A WALK ALONG THE CENTURIES AND MILLENNIA OF URBAN PLANNING IN SOFIA

The Bulgarian capital deserves more hype than it often gets. Historically a focal point of empires, the fascinating character of the city manifests physically in the diversity of its urban environment. The history of urban planning in Sofia unveils a fusion of millenia-stretching influences in the Balkan metropolis.

Text and photos: Jalmari Sarla

One of the locations where Sofia's historicity can be felt most strikingly is its immediate centre around the metro station of Serdika.

Next to the Regional History Museum of Sofia, which until the 1980s hosted the Central Mineral Baths, there is a public square with warm mineral water springs. They have been in continuous use in the same location since the times of Ancient Rome. Any season and any time of the day, one can find Sofians filling their water

bottles and containers from the endless stream that on a chilly day emit thick clouds of white vapour.

In the vicinity of the station, the cityscape divides into two layers. On the top level, there is the main artery of the city, Vitosha Boulevard, that is lined with monumental civic buildings from the early years of socialism. There is also the Ottoman-era Banya Bashi Mosque that sits diagonally to the modern street network as if to mark its divergence from other buildings. The mosque,

however, is almost belittled by the grander Eastern Orthodox Sveta Nedelya Church whose origins dissolve into the mediaeval history.

Below Vitosha Boulevard lies the lower level, a network of ancient streets that were once part of a Roman city of Serdika. These remains have been partially dug up and are on display in a fascinating free-entry outdoor exhibition that integrates into the archetypical socialist-era underpasses and the metro station from the late 1990s.

▼ *Mineral water springs
at ulitsa Ekzarh Yosif
37 near Serdika (2016)*

From ancient Serdika to mediaeval Sredets

Sofia is among the oldest cities in Europe. The first known settlements on the location of present-day Sofia were in the beginning of the 1st century CE.

The formation of the city in the particular location was influenced by the hot mineral springs. Its strategic location in the Balkan peninsula between the Black Sea and the Adriatic Sea ensured its importance as an administrative centre in the Roman Empire. The master plan of Serdika was rectangular and followed compass directions. The original fortress was built during the time of Mark Aurelius (161-180) and the construction of an extension was started in the 4th century but was probably never finished.

In the 9th century, local Slavs and 'proto-Bulgarians' invaded Serdika and started calling the town Sredets. During the subsequent centuries, Sredets suffered many blows when it was in turn invaded by Byzantium, the Serbs and the Magyars among others.

Aided by its proximity to important trade hubs Dubrovnik and Venice, the importance of Sredets as a centre of religious and commercial activities started to grow among South-Eastern European Slavs.

◀ *Church of St Paraskeva at ulitsa Georgi S. Rakovski 58 (2021)*

Ottoman and Bulgarian Sofia

The name Sofia started slowly catching on and was first mentioned in a document by Tsar Ivan Shishman in the year 1382. It was also the year when Sofia fell under the rule of the Ottomans.

As the Ottoman Empire conquered much of the Balkans in the 14th century, Sofia became the capital of the province that ruled the empire's European lands. During the Ottoman years, Sofia boasted dozens of mosques and two public baths as well as thriving markets and administrative buildings. Sofia remained under Ottoman rule until 1864.

Sofia started to grow and change significantly, especially in terms of architecture and urban planning, as it became the capital of the Third Bulgarian Kingdom between 1879-1944.

In order to become more 'European', Bulgarian elites wanted to get rid of the 'oriental' image of the city. An irregular street network was replaced by straight roads and numerous mosques, characteristic to the city at the time, were removed.

The urban development of Sofia leading up to the socialist era resembled many other European capitals in architectural styles. Around the turn of the century, the city centre of Sofia was predominantly built in art nouveau style. The Ottoman-era built heritage was largely lost under the process of 'Europeanisation'. Many important public buildings were erected and the demand for new housing soared: Sofia grew from 20 000 residents in 1879 to 154 000 residents in 1920.

As a result of the 1924 master plan, the formerly compact urban form started to expand under the pressure of urbanisation. At the time the fastest growing capital in the Balkans, the 1938 master plan designed by a Nazi-aligned German architect and urban planner Adolf Musman introduced highly fashionable garden city ideals into the urban development of Sofia. The Musman plan was criticised in the urban planning debates of the time by some Bulgarian socialists for its bourgeois character. The ideological underpinning was evident in the intention to replace workers' housing with single-family units.

▼ *Zhenski Pazar (or Women's Market) at bul. Stefan Stambolov was opened in 1878 and is the oldest outdoor market in Sofia (2021)*

Imagining a socialist capital

Sofia suffered considerably from bombings in WW2 and lost one fifth of its buildings, which enabled and demanded a lot of new constructions in the newly established capital of the People's Republic of Bulgaria.

The first socialist master plan influenced by Soviet urban planning. It was put forth in 1945 by L. Tonev, a Bulgarian architect and a critic of the Musman plan. The new plan was predominantly conceived in order to rebuild the city from the ruins of war but soon the planning began to embody the ideological aspects of socialism.

A 1949 plan advocated for socialist-modernist vision of polycentricity and guided the development of Sofia until the early 1960s. An unrealised project from the 1950s envisioned a Stalin-era skyscraper in Sofia. *The Home of the Soviets* would have been reminiscent of the 'Seven Sisters' of Moscow and similar buildings in Eastern Bloc capitals like Riga and Warsaw.

As the population of Sofia was estimated to grow to 800 000 inhabitants, new neighbourhoods consisting mainly of apartment buildings were built around the urban core. The ideological and aesthetic orientation in architecture was socialist realism. New public buildings that represented socialist state-building and power were constructed in place of the ones destroyed in the war. Statues of socialist leaders began to sprung up in public spaces around the city.

One of the most notable aspects of the urban development in Sofia during the socialist era was the establishing of numerous large parks: the area of urban green expanded 21 times to previous, making Sofia stand out as a particularly green European capital at the time.

Sofia remained a relatively dense city through the socialist decades and did not suffer from urban sprawl to the extent of many other European metropolises. The socialist housing estates that were built around the city core during the 1960s-1980s still provide housing for 60% of Sofians today.

Arriving at contemporary Sofia

By 1989, there were already 1,2 million residents in Sofia.

Like in many other cities, the transition from a socialist to a capitalist system was followed by the privatisation of public spaces and an increased urban sprawl. New housing projects built after socialism were usually smaller in scale and had 4-5 stories instead of 10-12. The new economic system allowed for a more diverse service sector to emerge, which fundamentally affected the spatial development of the city.

The architecture of Sofia has diversified stylistically. The socialist-era neighbourhoods of large housing complexes built in the 1970s-80s have been augmented by postmodernist and Bulgarian traditional styles that stand in contrast with their socialist neighbours. Some new unregulated post-socialist architecture has been conceived outside of the gatekeeping of professional architects and urban planners and is sometimes wittily called *mafia baroque*.

A more endearing aspect of the same phenomenon is the retrofitting of the socialist-era built environment to cater for the needs of small businesses and other contemporary uses. These informal and self-made renovations, additions and extensions spark a sense of bottom-up diversity in the urban experience of the post-socialist neighbourhoods.

Sofia is a place where different European empires have left their imprint on the urban environment. The socialist layer is arguably the most prominent, having had the strongest impact on the urban form of the city in the 20th century.

While marvelling at the elegant art nouveau and impressive socialist structures, a contemporary visitor in Sofia can also easily find themselves pondering what could have been. It is a shame that virtually no architectural heritage is left from the hundreds of years of relatively recent Ottoman rule in Sofia.

If preserved, the Central European architectural influence contrasted with picturesque mosques and narrow streets of a Turkish old town could resemble the magic of Sarajevo or some of the most beloved parts of Istanbul.

Sources:

Hirt, S. (2006) 'Post-Socialist Urban Forms: Notes From Sofia', *Urban Geography*, 27(5), pp. 464–488. Available at: <https://doi.org/10.2747/0272-3638.27.5.464>.

Hirt, S.A. (2012) 'Sofia: With the Socialist City', in *Iron Curtains: Gates, Suburbs and Privatization of Space in the Post-Socialist City*. 1st edn. Wiley, pp. 81–116. Available at: <https://doi.org/10.1002/9781118295922>.

Holleran, M. (2014) "'Mafia Baroque': post-socialist architecture and urban planning in Bulgaria: 'Mafia Baroque'", *The British Journal of Sociology*, 65(1), pp. 21–42. Available at: <https://doi.org/10.1111/1468-4446.12052>.

Stoilova, L. et al. (2016) *The urban planning of Sofia - the pulse of the city in time*. First edition. Translated by A. Petkova Goranova. Regional history museum - Sofia, ITUS 98 Ltd (Publishing house for territorial constitution and construction).

CULTURE SHOCK

Text: Slava Tyson Trotz

Pictures: craiyon.com

Culture shock is an important concept for internationals. As an American-Canadian who has been galavanting around the world for the past several years, it is a part of my life, one I'm confronting again in Helsinki. This got me thinking though, that I often hear about culture shock from the view of North Americans, but what about from the other direction? This article is the result of that question. It is the story of a young Russian woman, who I will refer to as **Maria**. Maria worked in an English school in Russia which was primarily staffed by American ESL teachers. Thrown headfirst into this

unusual mix, Maria spent two years working at this establishment before receiving a Fulbright scholarship and moving to the United States to teach Russian language to Americans.

“It was quite an experience to get to know a bunch of Americans, I still remember my first work day,” said Maria laughing and shaking her head. “I walked into the room and people hoarded around me! Americans are really friendly—that’s the first thing I noticed. Really curious people, and also it seemed that they were always hugging.” We burst out laughing (she knows I grew up in

the South, where this is very common, and it always made me uncomfortable too).

“Was it overwhelming at first?” I asked.

“At first it was, at times,” she said, “Americans are louder than the average Russians, and it was difficult to learn to concentrate in this kind of atmosphere.”

“So, why did you decide to apply for the Fulbright program in America?”

“One of my friends (an American) was applying for Fulbright in Ukraine, and he told me about it. It was a great opportunity to see another country, to see the college life from the inside. It was a great opportunity.”

“Did it take a lot of convincing to apply?”

“No.... no, he told me, why don't you look into Fulbright, you seem like Fulbright material. And I said ok. I'll look into that,” she nodded as we chuckled again.

“**I** think I'm pretty easy-going. I didn't think I would win at first. But then everyone got so involved in my Fulbright process and encouraged me so much that I took it really seriously. A month after the interview and TOEFL, I received an email: 'Congratulations, you are the primary candidate, you're going to the United States! You get a Visa.' I was

just, WHAT?! It's me?” The first thing she did was call her mom, who was upset that she was moving away but still very supportive. Maria was heading to the US!

Maria was sent to Massachusetts. She was glad, because she wanted to see some famous American cities like Boston, Washington DC, and New York.

“So, what were some of the first differences you noticed?”

“Yeah! So, when I was in Russia I traveled a lot with my American friends and they were always saying, 'Russian public transportation is so

good! It's amazing!' It was kinda a cultural shock for me, I was just like American transport can't be that bad....” Again, we both laugh. “And then it was! It was even worse. Especially going to the subway in New York.”

The subways in Moscow and St. Petersburg are absolutely beautiful! They were built in the 1950s as a 'palace of the people'. They truly are a work of art and are kept spotless at all times. However, the New York subways... Well, let's just say that I do my best not to touch anything and would probably still wear a mask.

“But as for good cultural shock,” said Maria,

“everyone is so friendly. I thought I would be struggling to make friends, but everyone was so helpful and it was so easy to make friends.” She told me how her supervisors hosted her. They showed her around and they even bought bedding and towels in her favorite color (pink!), so she could shower and sleep after the long day of travel. At this point she seemed to be almost on the verge of tears, and I could really see how much it truly meant to her.

Maria mostly taught first and second year students and said they were very interested in the language and culture. “They were super highly

motivated, and I even became friends with some of my students and we still keep in touch. I tried to make classes interesting and it really was so much fun!”

“What is one story that you particularly remember?”

“When I traveled to Colorado, I booked a hostel. In the description of the hostel it said ‘420 friendly’, and at that time I had no idea what 420 means, I just read the word ‘friendly’ and I blocked the ‘420.’ So, when I came to the hostel,” she said, breaking up with laughter, “it was kinda a surprise how friendly the people were. And later on I realized why they were so friendly. I came to the hostel and was wondering, what’s up

with these people? They seem friendly and calm. That’s the story.”

To sum up her experience, I asked Maria several questions.

“What was the most rewarding part of your experience in America?”

“Seeing how much the students were interested in Russian language and Russian culture, and that they actually see me as an ambassador of my own culture. That they approached me a lot and asked for extra hours to spend some time with them. That was super rewarding.”

“What were some of the best and worst things about living in America?”

“The opportunities for career, for professional growth; and the worst things are public transportation and the medical care system. If you don’t have insurance, you never know what’s going to happen.” I have to agree with her, as these are two of the biggest problems I see in the USA as well.

“What is the main difference between Russians and Americans?”

“Americans are more extraverted and Russians are more introverted. It’s easier to make friends with Americans, but it’s not so serious. But once you become friends with a Russian, it’s a deal for life. I like both, it’s just differences and I really like that people

smile when they see each other,” she said speaking about Americans. “In summary, you need to adapt.”

“What did you miss most about Russia?”

“My mom. I called her everyday, but talking on the phone and seeing her in person are not the same. I miss my friends a lot, too. Mostly what I miss was people.”

I came away from this interview in such a good mood. As I said, I had started this interview to investigate culture shock, a phenomenon responsible for so much depression and anxiety for internationals and migrants. I felt like it should have been a little depressing, but it wasn’t.

Maria’s positivity throughout her journey instead left me hopeful and optimistic, feelings I rarely have being in the midst of culture shock myself. It was uplifting to hear about all the great experiences she had. What’s more, to hear such a positive story of cooperation and friendship while the terrible war in Ukraine rages on was a humbling reminder that people are people despite what may be happening in the world around them. In the end, I suppose I did learn something about culture shock: that it is just part of the ups and downs that life inevitably brings, a growing pain, of a new life.

VESIMIES

Joku odottaa yhteydenottoasi, joten soita tai lähetä viesti hänelle, joka juolahtaa mieleesi tämän luettuasi. Vaikka saatat välillä tuntea itsesi ulkopuoliseksi, rakastavat ihmiset persoonasi. Tämä on klisee, mutta totta: ole oma itsesi!

VIE-vinkki loppuvuodelle: Opettele esittelemään itsesi jollakin uudella itäeurooppalaisella kielellä. Vaikka tšekiksi? Voit esimerkiksi ladata Duolingon ja opetella sieltä uutta kieltä. Esittele uutta taitoasi pikkujouluissa.

KALAT

Tulet vielä loppuvuoden aikana yllättämään itsesi positiivisesti, ja sen huomaavat myös läheisesi. Olet tänä vuonna ollut ankara itsellesi, joten nyt on aika pysähtyä juhlimaan saavutuksiasi. Muista: sinä riität!

VIE-vinkki loppuvuodelle: Vaikka tulitkin lukemaan vain horoskooppisi, lue tämä lehti huolella läpi ja valitse sitten uutta kuunneltavaa *Gazetan* erinomaisesta biisilistauksesta.

OINAS

Kulunut vuosi on ollut sinulle kiireinen ja varsin intensiivinen. Yritäpä kuitenkin vielä edistää sitä gradua (tai työpaikan projektia) valitsemaasi välitavoitteeseen asti, jaksaa jaksaa!!! Sen jälkeen ota aikaa itsellesi ja anna itsesi tylsistyä – se tekee välillä ihan hyvää, usko tai älä.

VIE-vinkki loppuvuodelle: Laita kasvomaski naamallesi ja rentoudu *Gazetan* edellisestä numerosta 2/22 löytämäsi Jugoleffan parissa.

HÄRKÄ

Olet ”kaikki tai ei mitään” -ihminen, mutta loppuvuosi pakottaa sinut kultaiselle keskitiele. Älä lannistu, jos kaikki ei mene suunnitelmiesi mukaan. Piristystä vuoden loppuun saat kokeilemalla jotakin uutta ja tuntematonta. Ehkä uusi musiikkigenre tai urheilulaji?

VIE-vinkki loppuvuodelle: Onko mitään parempaa, kuin suunnitella joulukuun pimeinä iltoina glögilasi kädessä seuraavaa matkakohdetta Itä-Eurooppaan? Ota ystävä suunnittelutalkoisiin mukaan ja päättäkää matkakohteenne ja turistiohjelmanne tulevaa vuotta varten. Miovenin meedio suosittelee erityisesti Gdańskia. Myös Bukarest voisi toimia?

KAKSOSET

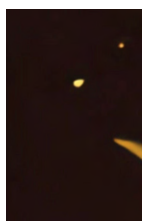
Olet karismaattinen ja huumorintajuinen, ja joku on selkeästi huomannut luonteesi ja vaikuttanut siitä. Et kuitenkaan onnistu päättelymään, kuka salainen ihailijasi on. Älä silti menetä malttiasi, se aika tulee vielä!

VIE-vinkki loppuvuodelle: Kokeile jotakin uutta reseptiä. Miten olisi pelmenit tai kapusta zasmažana? Kompot? Muista: älä syö yksin vaan tarjoa kavereillekin!

RAPU

Olet ollut hyvä ystävä ja kuunnellut muiden huolia, minkä vuoksi loppuvuosi palkitsee sinut hyvällä karmalla ja manifestointisi tuottaa vihdoin tulosta. Ole kuitenkin varovainen, ettet odota liikoja ja pety. Muista emotionaaliset rajasi.

VIE-vinkki loppuvuodelle: Syvenny jonkin klassikkoteoksen pariin. Ehkä voisit kokeilla **Kafkaa** tai **Puškinia**?

Teksti: Miovenin meedio

Kuvat: craiyon.com

POIKOJEN KOKO SUUREN ROOLIN TÄRKEYS

LEIJONA

Sinulla on ollut viime aikoina pulmia, joihin et ole saanut vastauksia. Ajattele laatikon ulkopuolelta tai kysy neuvoa ystävältä – välillä ulkopuolisen mielipide auttaa sinua oivaltamaan jotain, mitä muuten et olisi ymmärtänyt.

VIE-vinkki loppuvuodelle: Sukella Spotifyn syövereihin, etsi käsiisi Slovakian top 50 -lista ja kuuntele sitä. Postaa seuraavaan Instagram-storyysi (tai muuhun vapaavalintaiseen someen) päivitys, jossa listalta valitsemasi bängeri soi.

NEITSYT

Vuoden viimeisinä päivinä sinun kannattaa keskittyä pelkästään self-careen. Tee asioita, jotka tekevät juuri sinut iloiseksi ja ajattele vasta sitten muita. Usko tai älä, myös muut toivoisivat sinun toimivan näin.

VIE-vinkki loppuvuodelle: Kuuntele *Veera ja ihmeellinen itä* -podcastia self-caresi lomassa. Suuri suositus erityisesti Puškinia ja Djatlovain solaa käsitteleville jaksoille!

VAAKA

Olet vältellyt konflikteja, mutta välillä sinun on parempi kertoa, miltä sinusta tuntuu. Loppuvuoden teet päätöksiä itsesi vuoksi ja pysyttelet niiden takana. Sinulle voisi tehdä hyvää kävely kuuraisessa metsässä vain omassa seurassasi.

VIE-vinkki loppuvuodelle: Valmistaudu euroviisukevääseen kuuntelemalla bängereimät itäeurooppalaiset viisukappaleet vuosien takaa. (Vinkki nro 2: Aloita **Ruslanan** ”Wild Dances” -kappaleella.)

SKORPIONI

Elämäsi on tulossa muutoksia ja paljon positiivista energiaa. Nyt sinun täytyy vain olla valmis ottamaan se vastaan. Ennen muutoksia saatat törmätä esteeseen, mutta sivuutat sen vaivatta, sillä sen sinä osaat. Varo kuitenkin menemästä sieltä, missä aita on matalin.

VIE-vinkki loppuvuodelle: Pestaudu seuraavaan *Gazetaan* kirjoittamaan aiheesta, johon suhtaudut intohimoisesti. Rohkeasti vain!

JOUSIMIES

Nyt sinun on aika luottaa vaistoosi sen sijaan, että miellyttäisit kaikkia. Sinulla on taipumusta muodostaa negatiivisetkin mielipiteesi puhtaasti tunteella, ja nyt siihen on lupa. Ota mallia läheiseltä vaa'altasi, joka on samassa tilanteessa kanssasi.

VIE-vinkki loppuvuodelle: Hae YouTubesta kazakstanilaisia kansantansseja ja opettele tanssitutoriaali ystäväsi kanssa. Uskallatko ladata videon TikTokiin (tai Reelseihin)?

KAURIS

Välillä voi olla ihan hyvä chillata! Anna itsesi mennä loppuvuosi virran mukana ja katso, mitä kiinnostavaa se vielä tuo eteesi. Ennen kaikkea ota tavoitteeksesi tutustua vielä yhteen uuteen ihmiseen tänä vuonna ja kuuntele hänen näkemyksiään avoimena – ehkä voit ottaa kohtaamisesta jotakin mukaan tulevaan vuoteen?

VIE-vinkki loppuvuodelle: Ilahduta jotakuta kutsumalla hänet lounaalle kivaan georgialaiseen ravintolaan. Hatšapuri on taivaallisen hyvää!

EUROPRIDE

TEKSTI: KATARIINA JÄRVI
KUVAT: PIXABAY.COM

IN BELGRADE

On a rainy Saturday on September 17, thousands marched the streets of Belgrade taking part in a Pride that was not just the largest in any Balkan country, but also the first EuroPride in Southeast Europe. The much-anticipated march followed a week of more than one hundred events, ranging from a multi-day human rights conference to visual art, theater plays and performances. A successful show from an LGBTI+ community fighting for equality in a country where they face constant attacks and lack of governmental support, one could say. Even more so, when considering the long-term trouble and last-minute challenges around the Pride event.

PROTECTING WHOM AND FROM WHOM?

Three years ago, when Belgrade Pride was still campaigning to host EuroPride 2022, I happened to be in the city at the time of the festivities. Despite warnings of the march having a history of being dangerous for participants, the day went smoothly without any incidents.

A participant faced the first and maybe biggest obstacle right when arriving at Slavija Square, the site where the crowd was gathering before setting out. Police forces were stretched to patrol streets on several blocks surrounding the street where the Pride march was supposed to take place. This buffer around the venue could not be entered due to reasons that changed depending on the police blocking our way. At first, I tried to keep count of the officers (although I don't know why), but seeing dozens

of police vans occupying even the smaller side streets made that mission ridiculous. And finally, after wandering around for a while, a reluctant policeman let us in after my friend – who has better skills in Serbian than I do – claimed our house was on that street.

Due to this blockage, we could not really see anyone along the way as the crowd marched downtown. And vice versa, no local could just casually observe the march while running on their errands on a Sunday afternoon. It felt as if someone was trying to keep the Pride festivities hidden. Notably so, as right after passing the Parliament House, the march came upon a short strip where a group of “anti-pride” protesters had been allowed to gather next to the route and, standing alongside police, were holding large icons.

THE VIOLENT HISTORY OF BELGRADE PRIDE

The turbulence in the first versions of the Belgrade Pride may explain the massive police presence. Or maybe the same history is used rather as an excuse to control LGBTI+ gatherings. Belgrade's first Pride event took place in June 2001, just days after **Slobodan Milošević** was sent to stand trial in The Hague. The crowd that gathered at the Republic Square was attacked by members of the extreme right and sports fans, and police were unable to stop it. The forces may not have been prepared for what was to come, and maybe they were insufficient in numbers. However, the government did not condemn nor react to the violence afterwards, nor has the heavier presence of the police protected Pride since.

Pride in Belgrade did not become an annual event, but in 2004 a group of activists started to prepare for a new Pride. Ultimately the event was canceled due to un-

related escalations of violence around Serbia and Kosovo, whereas the next attempt five years later was called off only 24 hours before. Threats from the extreme right led the state to decide the parade could not take place in the city but in its periphery. What was seen as a de facto ban on organizing Pride was also interpreted as a nod from the government to the right-wing and the Pride was canceled.

Over the years, Serbian legislation has taken some steps towards inclusivity. After homosexuality was decriminalized in 1994, anti-discriminatory milestones were taken in the 2000s with adoption of a new anti-discrimination law that prohibits discrimination on the grounds of sexuality and sexual orientation. Public opinion did not follow and as measured in surveys, homosexuality is still considered a disease among more than half of the population. Almost half of the country's police officers saw homosexuality as an illness that should be treated. For the Serbian government this poses a challenge to this day; while domestic support is not gained by

championing LGBTI+ rights, cooperation and possible integration with the European Union is at least partially dependent on the country's respect for human rights. Back in 2010, Serbia's government was relatively pro-EU and needed to address the criticism it faced for its policies. Hence, in 2010 it allowed the Pride parade and publicly took a stand on how the march would be protected.

While externally the Pride march was framed as a progressive action for human rights, the domestic narrative was very different. Internally Pride was framed as an external responsibility forced upon Serbia by the EU and, eventually, the major governmental support and police protec-

tion guarantees that were publicly promised did not live up to expectations. Again, several thousand members of right-wing organizations and sports fans caused conflicts that led to hundreds of arrests, injuries and vandalism. Pride events were shelved again for a few years, until in September 2014 Belgrade Pride, as it is known nowadays, was held for the first time. The capital's Pride event has been held annually ever since, apart from the 2020 march canceled due to the pandemic. Discrimination and hate speech are not over, regardless, and the Pride Info Center in the heart of Belgrade is a target of regular attacks that happen without consequences.

A COUNTRY ON A TRAPEZE

While cooperation with one shouldn't necessarily preclude ties with another, it's an often repeated narrative that Serbia is balancing between different foreign influences. Cultural and political influence from Russia is significant, China's engagement and infrastructure projects in Serbia, as well as the whole Balkans region, is to be noted, as well as the growing economic and geopolitical influence of some of the Gulf oil states. As an EU candidate country, Serbia has incentive to deepen ties with its own continent. The binary is usually drawn between Serbia being torn between Russia and the EU.

The membership process also means financial support for the country even before actual membership. Serbia applied for EU membership in 2009 and obtained candidate status in 2013. For the past decade, it has had to show progress in its process. In 2017 something happened that at least on paper could be remarkable, when **Ana Brnabić**, an openly lesbian woman became the prime minister of Serbia. Coming from the same populist party SNS as her predecessor **Aleksandar Vučić** that went on to be the president of the country, Brnabić's role has been an interesting one. Her appointment broke a double glass ceiling as no woman nor openly gay person had held such a position in the country before. What was then analyzed to signal a setting of a new course towards equality and away from the right-wing ethos – perhaps away from Russia

and towards EU integration, too – was warmly greeted within the LGBTI+ community.

Soon it became obvious that Brnabić's efforts as prime minister to advance the position of LGBTI+ people would be less exciting. Shortly after her appointment, Brnabić began suggesting she did not see LGBTI+ rights as worth prioritizing and would focus on goals she saw "bigger and more important". Over the five years she has held the position, only little improvement has been made to improve equality in Serbia. Especially when Brnabić's partner gave birth to their son 2019, it was widely criticized that she would still not support same-sex marriage and adoption laws and address discrimination and the harmful attitudes that people without similar privileges face in their daily lives. At the same time, Serbia's government has been happy to benefit from the prime minister's sexuality whenever it has brought them good PR internationally.

Still, the appointment of a lesbian prime minister has been a controversial topic domestically, as have the Pride events she has participated in several times. Underwhelmed and disappointed at what she has done for the community, the Serbian LGBTI+ community understandably does not much appreciate the prime minister's attendance. For example, in her first Pride in 2017, she gave a speech stating that "LGBTI+ rights would be addressed only after important problems such as inflation and pensions had been resolved". But to some, even this is too much.

EUROPRIDE 2022 WAS A SUCCESS AFTER ALL

On September 13, Belgrade Pride celebrations, which were also intended to be EuroPride 2022, were banned by the government just four days before the event.

Although the Constitutional Court of Serbia had twice before made a posterior decision that the banning of Pride was unconstitutional, this decision would be explained as a matter of security. Right-wing groups had actively protested against Pride for weeks by putting out propaganda with the help of the Serbian Orthodox Church, as well as planning a walk alongside the actual Pride march. The decision, given by the Ministry of the Interior, banned both of the marches to prevent what it called the risk of attacks and violence, destruction of property, and disruption of public order on

a larger scale. The decision was followed by public outcry and international attention, and taken to the local administrative court that rejected it. Both EuroPride organizers and the right-wing organization responded with statements that they would still walk, which did happen. Despite EuroPride not having authorization, it walked a modified, shorter route. This way, organizers were able to make the march happen despite the ban, without breaking the law and with police protection, at least officially.

It can be speculated what was truly the reason behind the ban. Security, sure. That's self-evident. But freedom of assembly does not limit the right to gather, but rather defines the state's responsibility to protect those public assemblies. Violence from an opposing group should not stop a Pride. And there's really no history of Pride participants of Belgrade themselves acting violently.

“Despite all the obstacles, Belgrade Pride has consistently been organized to improve the human rights of the people, in Serbia, now.”

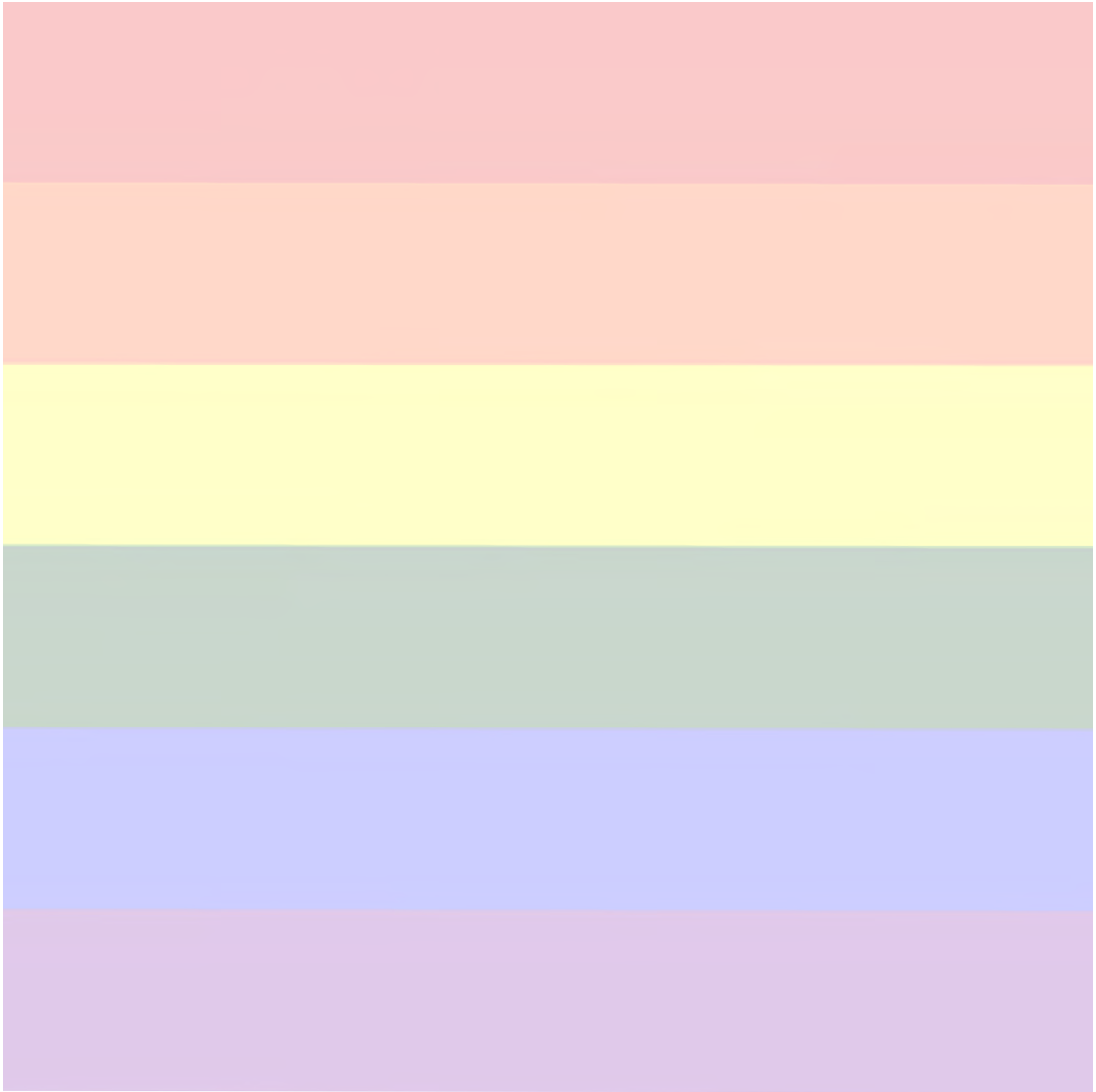
Given the broad support for the nationalistic anti-LGBTI+ movement, a major human rights event like EuroPride probably doesn't work in favor of president Vučić. Back in 2014 when the first actual Belgrade Pride took place, Vučić was a newly elected prime minister. With no elections in the foreseeable future, he could start his term by giving some slack if it meant putting on a good face internationally. But that would have been an exception, and now it wouldn't be any more time for posing for the EU but doing it for the voters. A leader of one of the extreme right organisations announced that allowing EuroPride to be organized would be proof that Serbia is an "EU and NATO colony", the latter being especially despised. Whereas being selected for the region's first EuroPride was a milestone for Belgrade Pride, it may have triggered more extreme measures from those who wouldn't want to see the Pride at all.

Vučić also has a track record of banning gatherings in his favor, when during the parliamentary elections in summer 2020 he lifted severe COVID-19 measures just in time for voting and reimposed them im-

mediately after the victory of his party SNS. Protests that sparked after the results were suppressed and in international media the narrative of Serbians protesting just for COVID measures despite a surge of virus was well spread.

Pride is an interesting context for discussing the contradictions and objectives Serbia has as a country. It would still be unfair to treat or just to examine the work of human rights defenders as a tug of war of external and internal politics, let alone from a perspective of international power politics. Despite all the obstacles, Belgrade Pride has consistently been organized to improve the human rights of the people, in Serbia, now.

In the end, more than 50 people were detained and some participants of the EuroPride march as well as police officers injured. While the EuroPride events were in a way a step back after eight peaceful Prides in Belgrade, it seems it's overall considered as a success and small victory for the LGBTI+ community. I'm tempted to end on a cliché; maybe the events of September 2022 are further proof of the need for events like Belgrade Pride.

SASHA SHENAI AT THE ANNUAL

Sasha turned 12 this year. Wohoo!

Our anniversary was celebrated at Tapanilan työväentalo on 18 November. Our chair Maija did wonders in the kitchen, drinks flowed and Rupla's band Kolhoosiorkesteri played great tunes.

Some pictures.

NIGANS AL BALL

FOLKLORE ON HAASTMAISELLE KANSALLE

TEKSTI JA KUVAT: JUHO PITKÄNEN

KUVITUS: SUVI PUKKI

Romanian parlamenttitalo, megalomaaninen **Nicolae Ceaușescun** toiveesta rakennettu palatsi, oli kirkkaasti valaistu pimeänä iltana syyskuussa 2021. Bukarestilaiset pakkautuivat parlamentin edessä avautuvalle *Piața Constituției* -aukiolle. Loppusyksyn illat ovat maan pääkaupungissa vielä lämpimiä, ja korona oli lykännyt konsertteja yli vuoden.

Lavalle käveli mies *buciumin*, perinteisen romanialaisen alppitorven kanssa. Jättimäinen soitin päästi syvän mylväisyn, kuulostaen juuri siltä, mihin torvi on alun perin tarkoitettu: lampaiden kutsumiseen Karpaattien vuoristorinteillä.

Rumpurytmi alkoi. Pian seuraksi liittyivät *cavalin* ja *campoin* korkeammat sävelet. Kun jotain ikiaikaista olisi tuotu tähän päivään.

Seuraavaksi vokalisti juoksi lavalle huutaen mikkiinsä *folcloru-i oxigen pentru un popor astmatic*; folklore on happea astmaiselle kansalle.

Yleisö räjähti. Subcarpați, Romanian suosituimpiin lukeutuva bändi, oli takaisin yli vuoden keikkatauon jälkeen.

UNDERGROUND FOLCLOR

Subcarpați perustettiin Bukarestin betonilähiöissä vuonna 2010. Sen päävokalisti **Andrei Marius Alexe**, artistinimeltään MC Bean, on kuvannut yhtyeen tyyliä *underground folcloreksi*. Bändin tavaramerkki onkin yhdistellä elementtejä Romanian kansanperinteestä nykypäivän hip-hopiin.

Kansanperinteellä on Romaniassa pitkät juuret monilla kulttuurin kentillä. 1800-luvulla kansallisromanttiset säveltäjät **George Enescun** johdolla ammensivat inspiraatiota Karpaateilta ja Moldavian maaseudulta. Myöhemmin diktaattori Ceaușescu yhdisteli armottoman luovasti stalinismia nationalismiin, pohjanaan muun muassa perinnemusiikki.

Kommunistivuosina bändit kuten Transylvanian Phoenix loivat vapaamuotoisempiakin yhteyksiä maan menneisyyteen. Vapaa ilmaisuus oli kuitenkin mahdollista vasta 1990-luvulla, jolloin myös hip-hop levisi Romaniaan. Bukarestissakin alkoi Alexen nuoruudessa kukoistaa lähiöräppikulttuuri. Yhdysvaltojen gangstaräpistä tyylinsä kopioineet *B.U.G. Mafia*, *Paraziți* ja *La Familia* raivasivat tietä muutosten myllertämässä maassa. Myös Alexe perusti ensimmäiset yhtyeensä 2000-luvun alussa. Näistä toinen, *Șuie Paparude*, saavutti erityisesti 2000-luvun lopulla jättisuosiota.

BRUTALISTISEN MAAN MYYTIT

Alexe on haastatteluissa kertonut, että *underground folclor* sai alkunsa hänen lapsuudessaan. Hän vietti kesänsä Dolhascan kylässä Itä-Romaniassa, jossa Alexen mummo pakotti hänet vaihtamaan hip-hopin kuuntelun romanialaiseen kansanmusiikkiin, jotta Alexe osaisi ”kunnioittaa kulttuuriaan”. Subcarpașin kappaleessa *Lăutar de Bucuresti* kuvataan prosessia:

Mi s-a pus pata într-o seară

Să ascult ce-asculta bunica la țară odinioară

Și-am rămas pe loc săgetat

Am știut instant ce trebuie să fac

Muzica m-a inspirat

Și-am început să fac că flăcăii

De parcă-am repetat anii

de folclor și cântecul vâii

Și dacă tot meșteresc muzică pe PC

M-am gândit că poate sintetizez cântarea țării

Am unificat idei, ce aveam în cap

Adică trip-u' de la țară și vreo câțiva ani de rap

Yhtenä iltana tajusin

kuunnella, mitä mummo maalla aikoinaan kuunteli

Ja jämähdin paikoilleni

tiesin heti, mitä minun täytyy tehdä

Musiikki inspiroi minua

Ja aloin tekemään, kuten soittomiehet

Kuten olemme vuosia toistellut

folklore ja sateen laulu

Ja kun kerran jo teen musiikkia koneellani

Ajattelin, että voin syntetisoida maaseudun laulun

Yhdistelin ideat, joita mielessäni oli

Eli matka maalta ja muutamat vuodet räppiä

Kaupungin ja periferian jännite on romanialaisessa yhteiskunnassa läsnä. Kuten muukin itäblokki, maa teollistui ja kaupungistui vauhdilla 1960- ja 1970-luvuilla. Vielä vuonna 1948 maan väestöstä ainoastaan 24 prosenttia asui kaupungeissa, kun 1990-luvulle tultaessa luku oli jo 54 prosenttia. Tästä osuus ei ole kolmessakymmenessä vuodessa kasvanut: urbanisaation taso oli vuonna 2021 kaksikymmentä prosenttiyksikköä Euroopan unionin keskiarvoa matalampi.

Päätöksenteko ja kaupunkisuunnittelu eivät kommunismin romahdettua pysyneet tosielämän perässä. Vauhdikas siirtymä kapitalismiin teki monista kaupungeista raskaita ja paikoin vaarallisiakin ympäristöjä, joissa arkielämästä selviytyminen oli haastavaa. Kun 80-luvulla kurjuus oli ennustettavaa, 90-luvulla urbaani ympäristö

aaltoili, repeili ja venyi eri suuntiin. Ensimmäisen demokraattisen vuosikymmenen roisi bukarestilaiselämä loikin pohjan romanialaisten räpyhtyeiden kanta-aottaville lyriikoille.

Bukarestin brutalistitalojen ja *România rurală* välinen suhde on myös yksi Subcarpați-sanoitusten toistuvista teemoista. Vielä 2000-luvullakin useimpien romanialaisten sukulaiset asuvat maalla. Syksyt ja talvet vietetään suurkaupungeissa, mutta kesällä suunnataan Dolhascan kaltaisiin kyläpahaasiin, joissa kasvatetaan viinirypäleitä ja nautitaan mummon leivoksista ja lihapadoista. Maaseudun myyttimäinen asema, sen edustama ”aidompi romanialaisuus”, on omalta osaltaan ollut poikimassa Subcarpațille suosiota.

”Meininki on psykedeelinen-nationalistinen ja biitti levoton.”

KANSALLINEN IDENTITEETIKRIISI

Vuonna 2012 julkaistu hitti *Balada Romanului* (Romanialaisen balladi) toi Subcarpațin lopullisesti suuren yleisön tietoon. Musiikkivideolla Alexe kävelee luonnon valtaaman betonitunnelin sisään, minkä jälkeen ruudun valtaavat hohtomaalein koristellut ja romanialaisia perinneskejeja käyttävät hahmot. Meininki on psykedeelinen-nationalistinen ja biitti levoton.

Kappaleen lyriikat alkoivat pian kiertää romanialaisissa someyhteisöissä tuhansien jakojen saattelemana – niistä oltiin ylpeitä.

*Mă adresez tinerilor în special
e criză de identitate, fenomen național
[...]
Am spirit național, dar nu sunt fanatic
Folcloru'-i oxigen pentru un popor astmatic
[...]
Trecutul și prezentul mă definesc că român
chiar dacă sunt atipic în felu' în care o spun
Când eu zic limba, voi ziceți română!
Limba – română!
Limba – română.*

*Puhuttelen varsinkin nuoria
tämä on identiteettikriisi, kansallinen ilmiö
[...]
Minulla on kansallinen henki, mutta en ole fanaatikko
Folklore on happea astmaiselle kansalle
[...]
Mennyt ja nykyinen määrittelevät minut
romaniolaiseksi
Vaikka sanon sen epätavallisesti
Kun sanon kieli, te sanotte romanian!
Kieli – romanian!
Kieli – romanian.*

Karkeasti yleistäen romanialaiset ovat suhteellisen nationalistista väkeä. Ylpeitä historiansa hyvistä hetkistä, peitteleviä huonommista. Monilla on tunne, että maa ei saa ansaitsemaansa arvostusta. EU:hun liittymisen jälkeen miljoonia romanialaisia muutti Länsi-Eurooppaan, erityisesti sukulaiskielimaihin, kuten Italiaan. Edelleen nuorista suuri osa lähtee opiskelemaan ja töihin ulkomaille.

Emigroitumiselle ja negatiivisille mielikuville Subcarpați on onnistunut olemaan jonkinlainen vastavoima – jotain, mistä romanialaisena voi olla ylpeä. Teemaa kuvaillaan myös *Frunzulita, Iarba Deasă* -kappaleessa humoristisin ja tiukemmankin nationalistisin ilmaisin.

*Mi-am schimbat percepția despre folclor
O să-l iubesc și mai mult pân-am să mor
Fiindcă primim mesaje de la străini
Care nu ne mai asociază cu hoți de găini
Lumea e frumoasă când îți faci mândrii frați
[...]
Eu nu sunt cetățean universal, sunt român
Si mă strădui cum pot în continuare să
rămân
Ah, în Subcarpați am radacini
Am copilărit în Teleorman, părinții mei de
acolo vin
Folclorul nostru nu numai că e sublim
Dar îmi aduce aminte cine sunt și de unde
vin*

*Olen muuttanut käsitystä kansanperinteestä
Tulen rakastamaan sitä kuolemaan saakka
Koska saamme viestejä ulkomailta,
joissa meitä ei enää yhdistetä kanarosvoihin
Maailma on kaunis kun teet veljistäsi ylpeitä
[...]
En ole maailmankansalainen, olen romanialainen
Ja teen kaikkeni sellaisena pysyäkseni
Subcarpațiissa ovat juureni
Kasvoin Teleormanissa, vanhempani tulevat sieltä
Meidän perinteemme ei ole vain ylevää
Vaan muistuttaa minua siitä, kuka olen ja mistä tulen*

AKTIVISMIA JA MUUTTUVAA SOUNDIA

Yhtyeen kasvatettua suosiotaan laajeni myös sen konkreettinen vaikutuspiiri. Bändin ympärille muotoutui *Culese din Cartier* -kollektiivi ja levy-yhtiö (suom. *Lähiöistä kerätyt*). Kollektiivi kannustaa paikallisia artisteja tekemään yhteistyötä ja löytämään inspiraatiota Romanian kansanperinteestä. Erityisesti *DJ Argatu'* on löytänyt soolouralleen nostetta. Sama kaveri on loihtinut suuren osan Subcarpațin taustaträkeistä. Kannattaa tsekata myös *Cred Că Sunt Extraterestu* ja tuore vahvistus *IOANA*.

Kollektiivin sympaattisin kiinnitys on Subcarpațin päävokalisti Alexen varhaisteini-ikäinen poika, jonka ääntä kuullaan bändin kymmenvuotista taivalta juhlistaneen *Sub10*-kappaleen introssa.

Viime vuosina on myös julkaistu muutakin kuin räppiä. Tammikuussa ilmestyi aiemmin mainitun

IOANAn tähdittämä *Mândra mea* -balladi. 2010-luvun alun levytyksiin verrattessa kappaletta luulisi eri yhtyeen teokseksi.

Subcarpați on tehnyt myös aktivismia ja kiinnittänyt huomiota Romanian ympäristöongelmiin. Bändi osallistui muun muassa Tonavan saastumista torjuvaan ASAP-kampanjaan *Dunăre, Dunăre* -kappaleella (suom. Tonava, Tonava), joka on cover kuuluisan kansanmuusikko **Liviu Vasilicân** alkuperäislevytyksestä.

Lisäksi tänä vuonna Bukarestiin avattiin musiikkia, kansanperinnettä ja niihin liittyvää opetusta edistävä kulttuurikeskus Centrul Cultural Subcarpați. Keskuksella on paraikaa käynnissä folklоре-hanke Armenian kanssa.

”FACEM PANKĂREALĂ”

Koronakesänä 2020 Subcarpați julkaisi *Pankăreală*-nimisen singlen. Kappaleessa lauletaan, miten kova ikävä yhtyeellä on livekeikkoja ja yleisön kanssa sekoilua. Musiikkivideolla Alexe räppää paljussa Romanian maaseudulla.

Kappaleen kertosaikassa kuvaillaan kuinka koronarajoitusten loputtua Subcarpați kerääntyy faniensa kanssa ja tekee *pankăreală*n. Käännyin jonkinlaiseen sekoiluun viittaavan termin käännoksessä romanialaisystäväni puoleen.

Hän vastasi tiivistetysti näin:

”Tämä on vaikea. En tiedä kuinka selittää... luulen, että jokainen ymmärtää sen eri tavalla. Se on livekonsertin viba, hauskanpito, tanssi, ehkä joidenkin mielestä punkiin liittyvä kapinallisuus. Jotain hyvää, sitä kun kuuntelet aitoja viboja ja vapautat ne. Hauskuutta ilman ajatuksia. Yksinkertaisesti musiikkia, ihmisiä ja hyvää tunnetta.”

Kapinallisuutta, hauskanpitoa, ihmisiä. Hyvää tunnetta. Jotain, mitä on vaikea määritellä. Sitä kaikkea on Subcarpați.

POST-SOVIET

Teksti: Anna Kananen

Kuva: Jalmari Sarla

Post-Soviet states, post-Soviet space, post-Soviet Russia, Post-Soviet Affairs ja niin edelleen. Termi ”post-Soviet” esiintyy jatkuvasti ja kaikkialla, journaaleissa, uutisissa, tutkimusartikkeleissa ja puheessa. Neuvostoliiton hajomisen jälkeen siitä tuli englanninkielisessä keskustelussa kattotermi entisille neuvostotasavalloille, eikä niitä ole sen koommin kummoisesti uudelleenmääritelty – vaikka hajomisestakin on jo yli 30 vuotta.

Lokakuuisessa Aleksanteri-konferenssissa tutkijat Kataryna Wolczuk, Wojciech Konończuk, Ernest Wyciszkiewicz ja Botakoz Kassymbekova olivat yksimielisiä siitä, että ”post-Soviet” on koloniaalinen ja toistaa imperialistisia ideoita. Entiset

Neuvostoliiton valtiot ovat erilaisia talousjärjestelmiltään, historioiltaan, kulttuureiltaan ja identiteeteiltään. Silti ne yhä määritellään Neuvostoliiton perinnön kautta. Tosiaan: eihän Suomestakaan puhuta ex-Venäjänä tai ex-Ruotsina.

Ongelmia siis on. ”Post-Soviet” kertoo kuitenkin historiasta, ja terminä se on varmaankin joskus myös hyödyllinen – ainakin, jos sitä käytetään kriittisissä konteksteissa yleistysten sijaan. On silti kysyttävä: kuvaako se aluetta vai aikaa? Mitä se taas ei kerro? Ennen kaikkea: kenen (Venäjän?) tarkeituoksia se palvelee?

Toim. huom. Myös termejä ”post-socialist” ja ”post-communist” (ja vastaavia) voi katsella kriittisten linssien läpi.

TURKISH AIRLINES VS. ARMENIA

Irak, Syyria, Azerbaidžan, Georgia, Bulgaria, Kreikka ja Iran. Kartalla niiden ja Väli-meren, Mustanmeren ja Ai-geianmeren keskeltä löytyy presidentti **Erdoğanin** hal- litsema autoritaarinen Turkin tasavalta. Näin maantiedettä esittelee Turkin kansallinen lentoyhtiö Turkish Airlines.

Todellisuudessa Turkilla on kahdeksan rajanaapuria. Tur- kish Airlinesin mielestä asia on toisin, ja yhden naapuri- maan olemassaolosta ei len- toyhtiön karttasovelluksessa (eikä ylemmässä listauksessa) puhuta. Se on Armenia, joka jakaa 311 kilometriä Turkista katsottuna itäkoillista ja Ar- meniasta läntistä rajaviivaa Turkin kanssa. Karttasovel- luksessa Armenia loistaa pois- saolollaan: tilalla on vain maa- ta, vuoristoa ja idässä naapuri Azerbaidžan.

Turkin ja Armenian välit ovat tunnetusti vaikeat. Välejä ovat hiertäneet Armenian ja Azer- baidžanin väliset sodat sekä kansanmurhasta kiistely. Maa- raja on ollut suljettu vuodesta 1993 lähtien, mutta tämänvu- otisten normalisointikeskuste- lujen tuloksena maat sopivat, että raja avataan osittain.

Lähtökohtana normalisoinnil- le luulisi olevan toisen valtion olemassaolon tunnustaminen, myös lentoyhtiön kartalla.

Asiasta kysyttäessä Turkish Airlinesilta on irronnut vain seuraava vastaus (ilmoitetun vastausajan jo ylityttyä):

”Dear Passenger,
The processes in regards with your feedback still continue. We strive to reply within the responding time that we have stated to you.”

